

מהפכת האחריות

ניווט בנוף הבטיחות החדש בענף הבנייה | תקנות 2025

סוף עידן: מדוע הרפורמה הייתה הכרחית?

המצב הקודם: אחריות הבטיחות רוכזה כמעט בלעדית אצל מנהל העבודה. מבנה זה יצר 'אזורים אפורים' וטשטש את חובותיהם של גורמי מפתח בפרויקט.

הצורך בשינוי: תאונות עבודה רבות והבנה כי תרבות בטיחות אמיתית דורשת מעורבות ומחויבות של כלל שרשרת הערך, מהיזם ועד לקבלן המבצע.

מטרת הרפורמה: להגדיר מחדש ולקבוע באופן חד משמעי את חלוקת האחריות בין כלל הגורמים המעורבים בפרויקט בנייה, במטרה ליצור סביבת בטוחה יותר ולשנות מהיסוד את תרבות הבטיחות בענף.

"רפורמה מקיפה... שנועדה לשנות מהיסוד את חלוקת האחריות באתרי בניה."

התזוזה הטקטונית: הרחבת מעגל האחריות

העולם הישן

העולם החדש (תקנות 2025)

הרפורמה מרחיבה את האחריות לבטיחות מעבר למנהל העבודה וקובעת באופן מפורש את חובותיהם של היזמים והקבלנים, תוך יצירת תפקידי מפתח חדשים לפיקוח ובקרה. מבצע הבנייה מוגדר כעת באופן חד משמעי כ'תופש המפעל' לעניין הטלת אחריות פלילית.

בעלי התפקידים החדשים והאחריות המוגדרת

המזמין (היזם)

לא עוד גורם חיצוני.
כעת נושא באחריות
ישירה לאישור תכנית
הבטיחות ומינוי בקר.

בקר הבטיחות

"העיניים של היזם
בשטח". גורם בקרה
חיצוני מטעמו.

מבצע הבנייה (הקבלן)

האחריות העליונה.
מינוי בעלי תפקידים,
הקצאת משאבים
ותיאום.

מנהל האתר

תפקיד חובה באתרים
גדולים.
פיקוח-על ניהולי
ואישור תכניות.

מנהל העבודה

שינוי מהות התפקיד.
פיקוח ישיר על
הבטיחות מטעם
מבצע הבנייה.

המזמין (היזם): שותף מלא באחריות

אישור תחילת עבודות: אינו רשאי לאשר התחלת עבודה לפני קיום 3 תנאים מצטברים:

1. **אישור תכנית בטיחות:** חייב לאשר בכתב את תכנית הבטיחות ולוודא שצורפה לפנקס הכללי.
2. **הגדרת משאבים בהסכם:** חובה לוודא שבהסכם עם הקבלן מפורטים המשאבים שיוקצו ליישום תכנית הבטיחות.
3. **מינוי בקר בטיחות:** חובה למנות בקר בטיחות מוסמך מטעמו ולדווח על כך.

חתימה על טפסים רשמיים: המזמין נדרש לחתום על טופס 'הודעה על התחלת עבודות בנייה ומינוי בעלי תפקידים' וטפסים נוספים.

תגובה לדיווחים: במקרה של דיווח על 'סיכון שאינו קביל' מבקר הבטיחות, על המזמין לאשר בכתב תוך 48 שעות כי ניתן מענה לסיכון.

תפקיד חדש: בקר הבטיחות

מהות התפקיד: גורם מקשר ומבקר מטעם המזמין, שתפקידו לוודא את יישום תכנית הבטיחות בפועל.

דרישות כשירות: (#19488D)

- מהנדס או הנדסאי אזרחי רשום, **או**
- ממונה בטיחות בעל אישור כשירות בתוקף שעבר השתלמות ענפית בבנייה.

תחומי אחריות: (#19488D)

- **תכנית בקרות:** קביעת תכנית בקרות תקופתיות באתר.
- **תדירות ביקורים:** לפחות אחת ל-3 חודשים, ובנוסף בשלבים בשלבים קריטיים מוגדרים: חפירות, הקמת שלד ועבודות גמר.
- **מהות הבדיקה:** בחינת יישום המענים לסיכונים שהוגדרו בתכנית, איתור סיכונים שאינם קבילים, ווידוא אספקת מיגון וקיום הדרכות.

דיווח:

- **דוח בקרה תקופתי:** מועבר למזמין ולמבצע הבנייה.
- **דיווח מיידי בכתב:** במקרה של איתור 'סיכון שאינו קביל', הדיווח מועבר מיידית למזמין, למבצע הבנייה, למנהל האתר ולמנהל העבודה.

מבצע הבנייה (הקבלן): אחריות עליונה וניהול ישיר

ההגדרה המשפטית

'תופש המפעל': התקנות החדשות קובעות באופן חד משמעי כי מבצע הבנייה הוא **'תופש המפעל'** (ס' 219 לפקודה). משמעות הדבר היא הטלת אחריות פלילית ישירה עליו.

חובות מרכזיות

- **מינויים:** אחראי למינוי מנהל עבודה (רשום במרשם) ובאתרים מעל 15,000 מ'ר - גם מנהל אתר.
- **אישור תכנית בטיחות:** חייב לאשר בחתימתו את תכנית הבטיחות ולמסור עותק לבקר הבטיחות ולמנהל האתר.
- **קבלת אישור מהמזמין:** אינו רשאי להתחיל עבודה ללא קבלת אישור בכתב מהמזמין.
- **ניהול סיכונים:** אם נודע לו על סיכון שלא ניתן לו מענה בתכנית - עליו לתת מענה ולעדכן את התכנית. במקרה של סיכון לא קביל, הפעולה חייבת להיות מיידית.
- **תיעוד:** אחראי לצרף את כל האישורים, הדיווחים והמינויים לפנקס הכללי ולהחזיק העתק באתר.

תפקיד חדש באתרים גדולים: מנהל האתר

Appointment Requirement and Qualifications

חובת מינוי: חובה למנות באתר בנייה ששטחו לפי היתר הבנייה הוא 15,000 מ"ר לפחות.

דרישות כשירות: מהנדס או הנדסאי רשום בענף הנדסה אזרחית.

תחומי אחריות:

- **אישור מענה לסיכונים:** מאשר בחתימתו כי ניתנו מענים לסיכונים שפורטו בתכנית הבטיחות.
- **בקרת סיכונים חודשית:** עורך בקרה כל 30 יום לפחות על יישום המענים ומדווח למבצע הבנייה.
- **אישור תכניות הנדסיות:** מאשר בחתימתו כי קיימות התכניות ההנדסיות הנדרשות (לפיגומים, טפסות וכו').
- **בקרת הדרכות:** מקיים בקרה חודשית על קיום הדרכות עובדים ומדווח למבצע הבנייה.
- **עצירת עבודה:** אם מצא סיכון שאינו קביל ואין לו משאבים למתן מענה, עליו להורות על הפסקת העבודה ולדווח בכתב למבצע, למזמין ולבקר הבטיחות.

מנהל העבודה וממונה הבטיחות: התמקצעות והגדרת תפקיד מחודדת

מנהל עבודה: שינוי מהותי בתפקיד

הגדרה חדשה: 'תפקידו לפקח מטעם מבצע הבנייה על עמידה בהוראות הבטיחות'. ההדגשה מבהירה את שרשרת האחריות.

מרשם, כשירות ושימור ידע:

- **רישום חובה:** חובה להיות רשום ב'מרשם מנהלי עבודה' כתנאי למינוי.
- **תוקף רישום ל-5 שנים:** חידוש הרישום מותנה במינוי של 90 יום לפחות בתקופה, או השתתפות בשתי השתלמויות מקצועיות (16 שעות).
- **פסילה ומחיקה מהמרשם:** הרחבת סמכויות מפקח עבודה ראשי למחוק מנהל עבודה מהמרשם, לרבות במקרים של כתב אישום תלוי ועומד.

ממונה בטיחות: אחריות דיווח מוגברת

- **דיווח מהיר:** סקר מפגעים יישלח תוך 48 שעות למבצע הבנייה, מנהל האתר ומנהל העבודה.
- **תיעוד רציף:** כל סקר חייב להתייחס לליקויים שטרם הוסרו מסקרים קודמים.
- **סמכות לעצירת עבודה:** במקרים מוגדרים (לפי התוספת הראשונה), חובה על הממונה לדווח מיידית על הפסקת עבודה למפקח העבודה האזורי.

תכנית הבטיחות: המסמך המחייב בכל אתר

השינוי המרכזי: חובת הכנת תכנית בטיחות חלה כעת על כל אתר בנייה, ללא תלות במספר העובדים.

שני סוגי תכניות

1. 'תכנית לניהול בטיחות' (לפי תקנות 2013):
באתרים עם 50 עובדים ומעלה.

2. 'תכנית ארגון בטיחות לאתר בנייה' (לפי התוספת השלישית):
באתרים עם עד 49 עובדים.

מה חדש ומחייב בתכניות?

• פירוט משאבים

שני סוגי התכניות מחייבים כעת לפרט את המשאבים שיוקצו ליישום התכנית, לפי פרקים וסיכונים. זהו אינו עוד מסמך הצהרתי.

• **ניתוח סיכונים מפורט:** התכנית דורשת פירוט שיטות ואמצעים לבקרת סיכונים, הגדרת בעלי תפקידים אחראים ולוחות זמנים ליישום.

• **תכנית 'נושמת':** חובה לעדכן את התכנית באופן מיידי בכל פעם שמתגלה סיכון חדש שלא ניתן לו מענה.

אכיפה מוגברת: טפסים, תיעוד והשלכות

השלכות וסיכונים

חשיפה פלילית ומנהלית: הרפורמה מכוונת להטיל אחריות אישית על בעלי תפקידים בכירים, ולא רק על מנהלי עבודה.

קנסות גבוהים: הגדלת הקנסות על הפרת התקנות.

סיכונים עסקיים: אי-עמידה בתקנות עלולה להוביל לקשיי מימון וביטוח עתידיים לפרויקטים.

'טופסולוגיה' חדשה

- התקנות מציגות טפסים מקוונים ומחייבים לדיווח למפקח העבודה האזורי:
- **טופס 1:** הודעה על התחלת עבודות ומינוי בעלי תפקידים (חתום ע"י המזמין ומבצע הבנייה).
 - **טופס 2:** הודעה על סיום עבודות.
 - **טופס 3:** הודעה על החלפת בעלי תפקידים.
 - **טופס דיווח על הפסקת עבודה:** מוגש על ידי ממונה בטיחות במקרים מוגדרים.

1. הודעה על תחילת עבודות אצירת או 22 חודשית

2. הודעה על סיום עבודות

שם המזמין	שם המבצע	שם המפקח	שם המנהל

3. הודעה על החלפת בעלי תפקידים

שם המזמין	שם המבצע	שם המפקח	שם המנהל

4. הודעה על הפסקת עבודה

שם המזמין	שם המבצע	שם המפקח	שם המנהל

טופס דיווח על תחילת עבודות

שם המזמין	שם המבצע	שם המפקח	שם המנהל

1. פרטים על הפרויקט

שם הפרויקט	מיקום	תאריך תחילת עבודה	תאריך סיום עבודה

2. פרטים על המבצע

שם המבצע	מיקום	תאריך תחילת עבודה	תאריך סיום עבודה

3. פרטים על המפקח

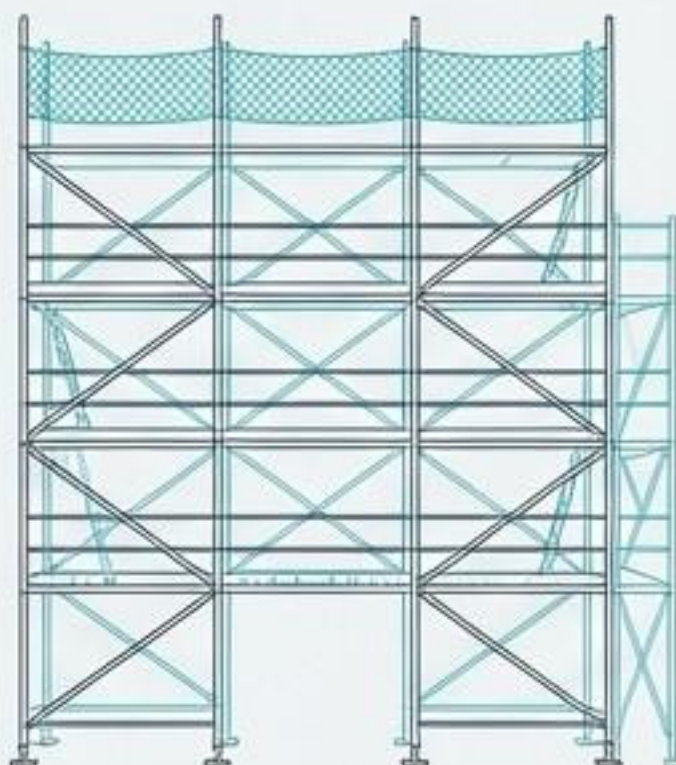
שם המפקח	מיקום	תאריך תחילת עבודה	תאריך סיום עבודה

4. פרטים על המנהל

שם המנהל	מיקום	תאריך תחילת עבודה	תאריך סיום עבודה

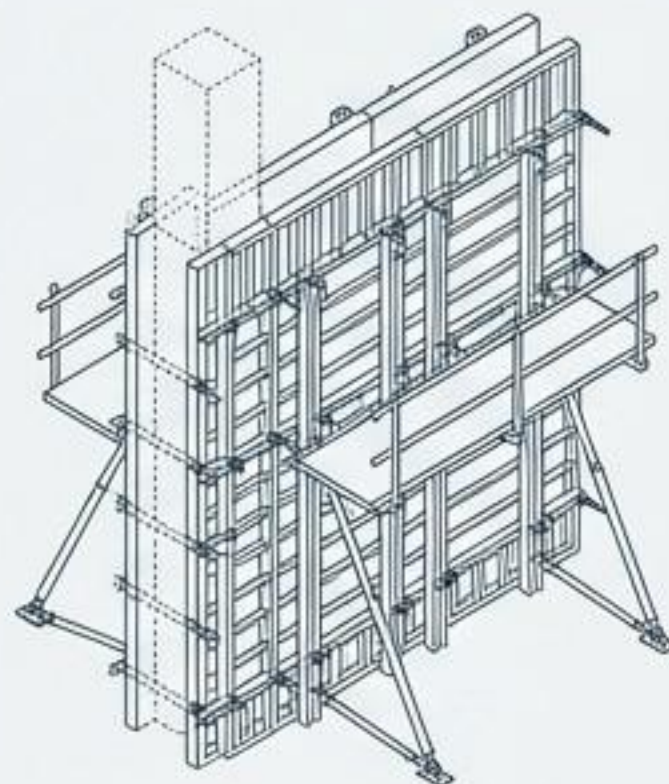
עדכונים טכניים מחייבים: פיגומים, טפסות ומבני מתכת

פיגומים (Scaffolding)

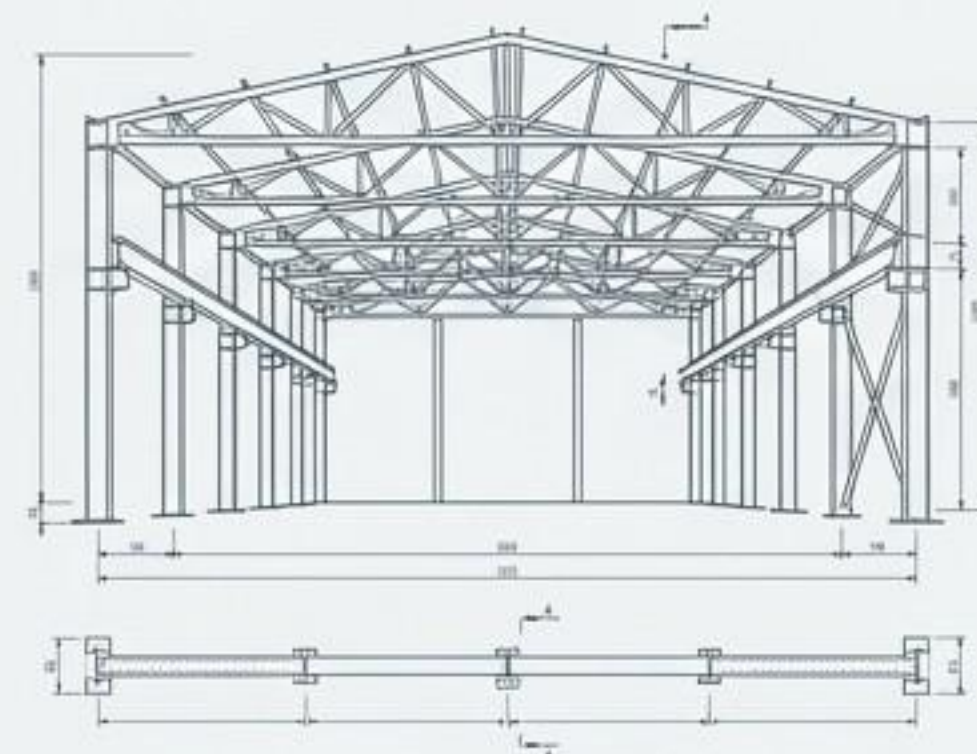
- **פיגום זקפים מיוחד:** ההגדרה שונתה. כעת, כל פיגום זקפים בגובה **25 מטרים** ומעלה (במקום 30 מ') נחשב 'מיוחד' ומחייב תכנית הנדסית.
- **בונה מקצועי לפיגומי זקפים:** הקמה/פירוק של פיגום זקפים מעל 6 מטרים מחייבת נוכחות והשגחה של 'בונה מקצועי לפיגומי זקפים' מוסמך.

טפסות (Formwork)

- **הרחבת הדרישה לתכנית הנדסית:** תכנית הנדסית נדרשת כעת במקרים נוספים, כגון כאשר חלק קיים מהמבנה משמש דופן לטפסה.
- **בדיקה לפני יציקה:** במקרה שנדרשת תכנית הנדסית, מנהל העבודה חייב לבדוק את מערכת הטפסות, לאשר את התאמתה לתכנית ולתעד את הבדיקה בפנקס הכללי לפני היציקה.

מבני מתכת (Metal Structures)

- **הקמת מבנה מתכת שגובהו מעל 6 מטרים** מחייבת כעת ביצוע לפי תכנית הנדסית.

היערכות מיידית: צעדים הכרחיים ליישום הרפורמה

1

עדכון הסכמי התקשרות

יש לעדכן את כל החוזים עם קבלנים ובעלי תפקידים כך שישקפו את חלוקת האחריות החדשה ויכללו סעיפי הקצאת משאבים לבטיחות.

2

בחינת נהלים וגיוס בעלי תפקידים

יש לבחון את הנהלים הפנימיים ולגייס/למנות את בעלי התפקידים החדשים הנדרשים (בקר בטיחות, מנהל אתר) ולוודא תוקף רישום למנהלי עבודה.

3

הקמת מנגנוני בקרה ותיעוד

יש להקים מערכות ונהלים חדשים לדיווח, בקרה ותיעוד בהתאם לדרישות (מעקב אחר דוחות בקר, אישורי מזמין וכו').

4

גיבוש תכניות אכיפה פנימיות

יש לפתח תכניות להגנה משפטית, צמצום חשיפות והבטחת יישום הנהלים בכל דרגי הארגון.

"תאגידים קבלנים ומנהלים שלא יערכו לשינויים עלולים להיות חשופים להליכים פליליים ומינהליים אישיים, קנסות גבוהים ואף להיתקל בקשיי מימון עתידיים."

שותפות להצלחה בסביבה רגולטורית חדשה

הנוף הרגולטורי החדש דורש יותר מאשר רק ציות. הוא דורש גישה מערכתית, פרואקטיבית ושותפות אסטרטגית. ב'פיוז'ן פתרונות בטיחות', אנו מספק מעטפת שירותים מלאה ואינטגרטיבית כדי להבטיח את את עמידתכם המלאה בתקנות ואת השקט הנפשי שלכם.

איך אנחנו מסייעים

אפיון וניתוח צרכים: בחינה מעמיקה של הפרויקטים והארגון שלכם אל מול דרישות הרפורמה.

כתיבה וליווי של תכניות בטיחות: פיתוח וסיוע בהטמעת תכניות בטיחות מותאמות אישית העומדות בדרישות החוק החדשות.

הקמת מערכי בקרה ודיווח: סיוע בהטמעת הנהלים והמנגנונים הנדרשים לניהול הבטיחות האפקטיבי.

ליווי מקצועי שוטף: גישה פרואקטיבית לאיתור ונטרול סיכונים פוטנציאליים ומתן ייעוץ מקצועי בלתי מתפשר.

עקרונות הפעולה שלנו

שותפות מלאה

מקצועיות בלתי מתפשרת

אמינות ושקיפות

**מובילים תרבות של בטיחות,
בונים עתיד בטוח יותר.**

Fusion
Safety Solution

פיוז'ן פתרונות בטיחות בע"מ

הרפורמה בתקנות הבטיחות 2025 היא נקודת מפנה בענף הבנייה בישראל. היערכות נכונה וניהול מקצועי של הסיכונים והאחריות החדשה הם המפתח להצלחת הפרויקטים שלכם ולהגנה על ההון האנושי והעסקי.

02-5609400
office@f-safety.co.il

יצירת קשר
פיוז'ן פתרונות בטיחות בע"מ
ח.פ. 517219119